

De bijzondere zaak van...

Advocaten ontmoeten kleurrijke personen en komen in bizarre situaties terecht. Bijna iedereen kent wel bijzondere voorvallen die tot nadenken stemmen of gewoon vermakelijk zijn. Frida Dietiker beschouwde de kosten voor een kind uit ongewenste zwangerschap als vermogensschade, en de Hoge Raad gaf haar gelijk.

Jan Pieter Nepveu
freelance journalist

Opmerkelijke zaken beginnen dikwijls buiten de Randstad op kleine kantoren. Toen in 1997 de Hoge Raad de kosten van de opvoeding van een kind aanmerkte als vermogensschade (*NJ* 1999, 145 'Wrongful birth'), was dat te danken aan de inspanningen van Dietiker & de Vries advocaten in Wolvega, plaatselijk bekend als 'het enige advocatenkantoor in Weststellingwerf'.

Bij Frida Dietiker (64) in het pand aan de provinciale weg naar Steenwijk meldde zich in 1987 een moeder van twee kinderen. Zij was ongewenst opnieuw zwanger geworden nadat een gynaecoloog had vergeeten een spiraal terug te plaatsen. De vrouw wilde om financiële redenen heel bewust geen kinderen meer. Haar man had een chronische ziekte, verdiende als arbeidsongeschikte geen geld, wilde niet voor de kinderen zorgen en stak in de huishouding geen poot uit.

De gynaecoloog gaf zijn vergissing meteen toe. Toen het derde kind gezond geboren werd, vorderde de vrouw dan ook smartengeld, en schadevergoeding voor de opvoeding en gederfd inkomen. Het was al snel een principiële kwestie. 'We hadden afgesproken dat we als het nodig was in hoger beroep en in cassatie zouden gaan', zegt Dietiker. Het Clara Wichmann Instituut stelde zich garant voor de proceskosten. 'Dat gaf mij een rustig gevoel.'

Recht en moraal raakten in deze proce-

Frida Dietiker

Advocaat en ongewenste zwangerschap

Eigen foto

Frida Dietiker: 'Veel mensen reageerden met afgekloven argumenten uit de negentiende eeuw'

dure volgens Dietiker met elkaar verward. De rechtbank en met name het hof in Leeuwarden wezen de belangrijkste vorderingen af. Het hof meende dat de kosten van opvoeding en verzorging voortvloeiden uit de natuurlijke plichten van de ouders en daarom hier geen schade vormden in de zin van het vermogensrecht. Kennelijk mag een kind geen schadepost zijn. Als Dietiker één ding heeft gemerkt, dan is het hoeveel mensen reageerden met 'afgekloven argumenten uit de negentiende eeuw'. Dietiker: 'Als ze me aankijken zie ik het al: de "heren" en ook veel vrouwen hebben angst dat het ideaalbeeld verstoord wordt van een gezin met ouders en kinderen die altijd om elkaar geven. Terwijl de werkelijkheid door de eeuwen heen vaak toch een heel andere is geweest.'

Bij een ongewenste zwangerschap speelt de moraal een te grote rol en zijn de juridische argumenten niet meer zuiver. 'Als je gaat zeggen: er is geen schade want o wat zijn we blij met elk kind dat geboren wordt, dan denk ik: voor juristen is dat iets

wat niet hoort. Was per ongeluk haar been eraf gehaald in het ziekenhuis, dan was de schade gewoon berekend en uitgekeerd. Maar nu ze zwanger is geworden en haar leven heeft moeten bijstellen, mogen inkomstenderving en extra opvoedingskosten geen schade zijn.'

In cassatie hadden Dietiker en haar cliënt meer succes. De Hoge Raad erkende de vermogensschade die voortvloeide uit de geboorte van het kind. De arts was aansprakelijk voor de kosten van verzorging en opvoeding van het kind, en voor de inkomstenderving van de vrouw, die na de bevalling lange tijd niet kon werken.

Overigens werd alleen de vermogensschade erkend. Van immateriële schade door de geboorte van het kind wilde de Hoge Raad (nog?) niet weten. De vordering van smartengeld is dus niet toegewezen. 'De smart die je voelt moet je maar wegstrepen tegen het geluk dat een kind ook blijkt te brengen', zegt Dietiker. 'Ik vind het juridisch niet juist, maar alla, ik kan daarmee leven.'